

روت

۱

بیوه بودنِ نَعومی

۱ توو رَمونه ای که عده اپی آرهبُر که به عنوان داور معروف هَسْتَرَن به کوم یَهُود حُکمرانی شاکِه، توی اُسرزمین گَحطی هُند. پ، مردی اُ شهر بیتِ لِحِمِ توو سرزمین یَهُودا، با زن و دو تا پُشش به مملکتِ موآب کوچ شُکِه. ۲ نِم اُ مرد الیمِلیک، نِم زنی نَعومی و نِم پُشش مَحلون و کِلیون هَسْتِه. اُش مالِ اِفراتِه هَسْتَرَن که توو بیتِ لِحِمِ یَهُودا زندگی شاکِه. اُش به مملکتِ موآب رَفْتَن، اُجا موندَن. ۳ ولیِ الیمِلیک، شو نَعومی، مُرد و اُ با دو تا پُش خوتنها مُند. ۴ پُسوی نَعومی بی خوزن موآبی شُگِه که نِم یکی عَرپِه و نِم یه تا دِگِه روت هَسْتِه. اُش نَزیک به ده سال اُجا زندگی شُکِه. ۵ مَحلون و کِلیون هم، دو تاش مُردَن. پ ایطوبو که نَعومی بدون شو و دو تا پُسی تنها مُند.

وفاداری روت به نَعومی

۶ چند وقت بعد نَعومی وا عروسُش بلند بو تا اُ مملکتِ موآب به مملکتُ خو بَرِبِگَرِدِه، چون توی سرزمین موآب شِشْنُت که خداوند لطف ایگردِن به کوم خو خوراک ایدادِن. ۷ پ نَعومی وا دو تا عروسُ خو اُ جُی که زندگی شاکِه، راه گفَت تا به سرزمین یَهُودا بَرِبِگَرِدِه. ۸ ولی نَعومی به دو تا عروسُ خو ایگو: «برین؛ هَر تیتُ به لَهَر مُم خو بَرِبِگَرِدِه، هَمَطُو که شما به اُ خدا بیامرُ و به مِه خوبی نُکِه خداوند هم به شما خوبی بُکُن. ۹ اُ خداوند مَوا که هَر تیتُ توی لَهَر شوی که آگیرین خوشبخت بی!» بعد اُ نَعومی به عروسُ خو ماچی ایکه و اُش

وا صدای بلند گیریک شُکِه ۱۰ عروسش به نَعومی شُگو: «نه ما هم با تو پهلوی کومت برآگردیم.» ۱۱ ولی نَعومی ایگو: «ای دُختُم، بریگردی. به چه با مه پی؟ مگه هَنو تو اَشکُمم پُسوی دِگه ای اَمستِن که وا شو تُهادَم؟» ۱۲ ای دُختُم، بریگردی، راه خو بگیری پری چون مه به شو کِردِن خیلی پیرم. حتی آگه بگم هَنوزا پی مه امیدی هَسِتِن و همی اِمشو هم وا شوم هادَن پُسنی هم بزائُم، ۱۳ منتظر اَمونِن تا گپ بَشِن؟ شو ناکنِن؟ نه، دُختُم چونکه به خاطر وضعیتی که تَهه دِلَم آ تلخی پُرن چونکه دَس خداوند به ضد مه بلند بودن.» ۱۴ پَ اَشُ دوباره وا صدای بلند گیریک شُکِه. عَرپه به خاسو خو ماچ ایکه، ولی روت تَخِت جُن خاسو خو چَسبی وِلش اینکِه.

۱۵ نَعومی به روت ایگو: «بیگین، هم عروست پهلوی کوم خو و خدا هو خو برگشتن؛ تو هم دُمال هم عروست بره.» ۱۶ ولی روت جواب ایدا: «اِصرار مَکُن که وِلت بُکُنم و آ پهلوت پِرم. هر جا که تو پری مه آم آتام! و هر جا که تو بُمونی، مه آم اَمونُم. کوم تو کوم مه ابو و خدای تو خدای مه.» ۱۷ هر جا که تو پیری، مه آم اَمُرم و هَمم جا دفن اُمم. خداوند به مه ایطوری و بیشته آ ای و سَرَم بیاره آگه چیزی غیر ا مرگ به مه آ تو جدا بُکُن.» ۱۸ وقتی نَعومی ایدی که روت تصمیمش جَدین که باهاش بره، دِگه هیچی نیگو.

برگشت روت و نَعومی

۱۹ پَ دو تاشُ راه گفتن تا اییکه به بیت لِحِم رسیدن. وقتی داخل بیت لِحِم بودن، همه مردم شهر آ دیدن اَشُ به جُنِب و جوش گفتن، زُنُ به هم دِگه شاگو: «ای نَعومین؟» ۲۰ نَعومی پَهشُ ایگو: «دِگه به مه نَعومی مَگی، دِگه به مه دِل خاش مَگی، به مه بَگین مارا، به مه بَگین تلخ. چون خدای قادر زندگی مه تلخ ایکردن.» ۲۱ مه دَس پُر رَفْتُم ولی خداوند به مه دَس خالی بریگردن. حالا که خداوند به مه ذلیل ایکردن و خدای قادر توو مصیبت میگردیدن، به چه نَعومی صدام اکنین؟»

۲۲ پَ ایطو، نَعومی برگشت و عروسی، روت موآبی، که آ سرزمین موآب برگشته، با اُهند. موکی که اَشُ به بیت لِحِم رسیدن، فصل دِرُو جو تازه شروع بوَدَه.

ملاقات روت و بوَعَز

۱ آ کوم و خویش شو نَعومی یه مردی هَسْتَه که نَمی بوَعَز. اُیه مرد سرشناسی که اَطیفه اِلیمَلک. ۲ یه رو روتِ موآبی به نَعومی ایگو: «بُوال تا سَرِ زمینُ بَرَم و اگه کسی به مه لطف ایکه و ایواشت، دُمبالِ سَرِ اَدمُ بَرَم و خوشه هوئی که آمونه رو جمع بُکنم.» نَعومی جواب ایدا: «بَرَه، دُخْتُم.» ۳ پ روت راه گفت، به سَرِ زمین رَه و دُمبالِ دِرُوگَرُ، خوشه هوئی که موندَه رو جمع شَکِه. اِتفاقی به کِسَمَتی اَزمین رَه که مالِ هَم بوَعَزی که اَطیفه اِلیمَلک. ۴ هَم وقت بوَعَز اَشهر بیت لِحْم هُند و به دِرُوگَرُ ایگو: «خداوند با شما بَشْت!» اَش جواب شُدا: «خداوند به تو برکت هاده!» ۵ اُغایه بوَعَز اَ مرد جَوْنی که بالا سَرِ دِرُوگَرُو و سرکارگرش هَسْتَه، ایپرسی: «ای زین جَوْن مالِ کین؟» ۶ سرکارگر دِرُوگَرُ جواب ایدا: «ای هَم زین جَوْن موآیین، که با نَعومی اَمملکتِ موآبِ بَرگشتن.» ۷ اُ به مه ایگو، «خواهش اکنم بُوال تا دُمبالِ سَرِ دِرُوگَرُ بَرَم خوشه هوئی که آمونه تو جمع بُکنم.» پ هُنیدن اَ صُحْبِ شَفْکِ تا حالا کار اَکِرِدن و فَکَط یه خو استراحت ایکردن.»

۸ اُغایه بوَعَز به روت ایگو: «دُخْتُم، گوش بَکش. به جمع کِرِدنِ خوشه هو سَرِ زمینِ دِگه مَرَه و ای زمینی ول مَکن، همی جا با زُنن جَوْنی که به مه کار اَکَن بُمن.» ۹ چَهَمْت به زمینی که دِرُو اَکَن بَشْت و دُمبالِ اَش بَرَه. به مردوی جَوْنی که ایجا دِرُو اَکِرِدن اَمسپاردن که بَهْت دَس نَزَنن. هَرَوَه تِشَنَتَه، پهلوی جَعَلَه بَرَه و اهُوی که جَوْن اُچاه اَکشن، سَر بَکش.» ۱۰ روت تعظیم ایکه و اییکه خَم بو که رویی و اَزمین رسی، و بَهش ایگو: «به چه به مه ای که یه غریبه اَم اییکگ لطف اِته و به فکزی؟» ۱۱ بوَعَز جواب ایدا: «همه اُ کاروی که بعد اَمردن شو خو دَرِ حقی خاسوت اِدکِرِدن، هَمَش و اَگوش مه رسیدن، ای که چَطو به بَپ و مُم و سرزمینُ خو ول اِدکِرِدن پهلوی کومی هُندی که اَ گبل اِدناشناخت.» ۱۲ خداوند به خاطر هرکاری که اِدکِرِدن، عَوَضِت هاده. خداوند، خدای ای کوم به تو یه اَجِرِ گپی هاده. هَم خدایی که تو زیر پَر و بالی پناه اِدگِفَتِن.» ۱۳ اُغایه روت ایگو: «سروم، به مه لطف اِته، اگه چه که اَ کَلَفْتِنْتِ هم نَهَم، ولی تو دِل گَرُم اِتکه و با مهربونی با ای کَلَفْتِنْتِ گپ اِدَرَه.»

۱۴ موکِ خوراک خواردن، بوَعَز به روت ایگو: «ایجا بُدو و یه خوردَه نُن بُخوا و نُن خو توی شیرِه اَنگور بَرَن.» پ روت پهلوی دِرُوگَرُ نِشْت و بوَعَز به اُن پَرِشْتَه ایدا. اُ ایخوارد سیر بو و یه خو هم اَضافه ایوا. ۱۵ وقتی روت پا بو تا پَره

خوشه هو جمع بُگن، بوَعَز به مردوي جَوْنِي که دِرُو شاکه دستور ايدا و ايگُو: «بُوَالِي اَ وَسَط دِسْتِه هو هم به خوش خوشه جمع بُگن، دعوایي مَکْنِي. ^{۱۶} هميَطُو هم بېش يه خو خوشه اَ ميونِ دِسْتِه هو دَر بيارِي و روي زمين يگرْدُنِي تا اَ جمع بُگن. به اَنهيب مَدِي.»

^{۱۷} پَ روت تا پَسِين توي زمين خوشه جمع شَكِه. بعد همه خوش هوئي که جمع ايگرْدَه، ايکوْتِي، که حدود بيست كيلو جو بو. ^{۱۸} اَش ايسِي به شهر زه. خاسوش هرچه که جمع ايگرْدَه، ايدِي. روت اضافه اَ خوراکي که ايخوارْدَه و سير بوْدَه هم، دَر ايوَا و به خاسو خو ايدا. ^{۱۹} خاسوش اَ اَ اَيِرسي: «اِمرو گمجا خوشه جمع اِتِكِه؟ گمجا کار اِتِكِه؟ خدا به اَ کسي که به فِکَرْت بَرکت هايدِه.» پَ روت به خاسو خو تعريف ايکه که پهلوي کِي کار ايگرْدِن و ايگُو: «نَم مردِي که اِمرو پهلوي اَ کار اَمِکِه، بوَعَزِن.» ^{۲۰} نَعومي به عروسش ايگُو: «خداوند به ابي اَدَم بَرکت هايدِه. خداوندي که محبت خو نه اَزنده هو دَرِيغ اَکنت و نه اَ مُرْدَه هو.» نَعومي اَيِيَم به روت ايگُو که: «اِبي مرد اَ کوم و خويشوي نيزيکْمَن و يه تا اَ غِيْمْمَن.» ^{۲۱} روت موآلي ايگُو: «حالا ايش هيج، اَ مرد به مه ايگُو، ” تا موکعي که تَمَم زمين مه دِرُو بُگنن دُمبال سَر کارگروي مه بَرَه و نيزيکش بُمَن.“» ^{۲۲} پَ نَعومي به عروسش روت ايگُو: «دُخْتَم، خُن که با گُفْتوي بوَعَز کار بُگني، تا نَکنت سَر زمين دگه اي بَهت دَس درازي بُگنن.» ^{۲۳} پَ روت تا اَخِر فصلِ جمع کِرْدِن گندم و جو نيزيک گُفْتوي بوَعَز مُند تا خوشه جمع بُگن. روت با خاسو خو، زندگي شَكِه.

۳

روت و بوَعَز توي خرمنگاه

^۱ يه رو نَعومي، خاسو روت، بېش ايگُو: «دُخْتَم مه نبايد به فِکَر آسايِشْت بَسْم تا تو هم راحت زندگي بُگني؟ ^۲ مگه همي بوَعَز که تو با کنيزش کار تِكِه، اَ کوم و خويشوي ما نَن؟ بيگين اَ اِمَشُو تو خرمنگاه جو پاک اَکنت. ^۳ پَ جُن گَرخو بَشُو، به خو عطر بَرَن و جِمه خُب گَرخو بُگن و به خرمنگاه بَرَه، تا وقتي که خوارِدِن و نوشيدني تَمَم نَبوِدِن مَوال بَقَهْمِه که تو اَجَائِي. ^۴ ولي وقتي دراز ايکشي که بُخُوِه، بيگين جاش گمجان. بعد بَرَه و چيزي که رو جُن خو ايداين اَ رو پاهش بَسَه و هَم جا دراز بَگش، بعدا اَ به تو اَگت که چه بُگني.» ^۵ روت

جواب ایدا: «هر چه که اِدگفت، اَنجُم اَدَم.»

۶ پ روت به خرمنگاه ره و هم کاری که خاسوش بهش ایگفته، اَنجُم ایدا. وقتی بوَعز ایخوا و اینوشی و حالی خاش بو، ره تا پُشتِ خرمُن بُخوه. اُغایه روت یواش هُند و چیزی که بوَعز رو جُنُ خوا ایداده آ رو پاهوش ایسی و هم جا دراز ایکیشی. ۸ نصف شو بوَعز آ خُو پری و بَرگشت ایدی که یه زن پهلوی پاهوش خوافتن! ۹ بوَعز ایگو: «تو کی؟» روت ایگو: «مه ام گنیزت، روت. به ای گنیزت زیر بال و پرت بیگه، چونکه تو یه غیمی.» ۱۰ بوَعز ایگو: «دُختم خداوند به تو برکت هاده! ای محبت الانت که اِدناوا نسل ایلیمک آ بین یره، آ ا محبت اولیت که به خاسوت اِنکه هم، بیشترین. چون تنونسته دُمال مردوی جُون، چه فخر چه پولدار، پری ولی نرفتی. ۱۱ حالا ای دُختم مَترس. هرچه که تو ا بهت اَنجُم اَدَم، چون همه مردم ای شهر اَدونن که تو چه زن نجیبی. ۱۲ درستن که مه یه غیمم ولی یه غیم نزیکتیه آ مه هم اِتسن. ۱۳ اِمشو ایجا بُمن، و صبا صُحب اگه ا غیم ایخواست غیمی خو دَر حق تو اَنجُم هاده، که چه بهتیه، بُوال تا اَنجُم هاده. ولی اگه اینخواست ای غیمی رو دَر حق تو اَنجُم هاده به خداوندی که زندگی اَبخشه گسَم اَخاژم که مه خوم وظیفه غیمی، دَر حق تو اَنجُم اَدَم. و زمینت ا سَر نو اَخژم و به ا همراه با تو ا گِرُو آزاد اکنم حالا تا صُحب همی جا بُخو.»

۱۴ پ روت تا صُحب پهلوی پاهوی بوَعز خوافت، ولی گبل آ اییکه هوا روشن بَشت و کسی به ا بَشناسیه، بلند بو، چون بوَعز بهش ایگفته: «کسی نَفهمه که یه زن به خرمنگاه هُندن.» ۱۵ بوَعز بهش ایگو: «بُش جمه خو و ا دَس خو بُگنا.» پ روت جمه خو ایگنا و بوَعز شیش کیله جو تو بُش جِمَش ایره. بعد روت وا شهر ره. ۱۶ وقتی روت پهلوی خاسو خو هُند، خاسوش آزش ایپرسی: «چه بو دُختم؟» ا موک روت هم همه کاروی که بوَعز بهش ایکرده به نَعومی نکل اییکه ۱۷ و ایگو: «ا ای شیش کیله جو به مه ایدا چون ایگفت که: " نباید دَس خالی پهلوی خاسو خو بَرگردی."» ۱۸ نَعومی ایگو: «دُختم صبر بُگن تا بیگینیم آخری چه ابو، چون ا مرد تا ای کار رو اَمرو تَمم نکن، اَرُم ناگنت.»

۴

بوَعز وظیفه غیمی رو دَر حق روت اَنجُم اِده

۱ بوَعَز به دروازه شهر، یعنی هَم جُئی که شیخ شَانِشَت و حُکَم شَاکِه رَه و اُجَا ایگِه نِشَت. هَم غَیْمی که بوَعَز رَاچِش گپ ایزْدَه آ جَا رَد شَبُو، پ بوَعَز بَهِش ایگو: «کاکا، بُدو ایجا بینینگ.» ۲ اُغایه بوَعَز به ده نفر آ شیخ شهر ایوا و بَهِش ایگو: «شما هم ایجا بینینگ.» پ اُس هم نِشَتَن. ۳ بعد بوَعَز به اُغَیْم ایگو: «نَعومی که اَممَلِکَتِ مَوآب بَرگِشَتَن، اُیه تکه زمینی که مال کوم خویشُم اِلِیْمَلِک اِن، شَابُفْرُوشَه. ۴ پ فِکْر اَمکِه بَهِتَرِن که به تو آ ای موضوع باخبر بُکُنْم و بَگَم: «جلو همه کسونی که ایجا نِشَتَن و جلو شیخوی کومم، ای زمین بَخَر.» اگِه تو ای زمین اَخْری و اِگِرُو آزاد اکنی، که بَخَر، ولی اگِه ناخری، به مه بَگِه تا بُدوُنْم، چون جز تو کسی نین که ای وظیفه غَیْمی اَنجُم هاده، و مه هم بعد آ توَنْم.» اُ مرد ایگو: «ای زمین اَخْرَم و اِگِرُو آزاد اکنم.» ۵ اُغایه بوَعَز ایگو: «روزی که اُ زمین اَنعومی اَخْری، بیوه پَسِ خُدا بیامرزی، هَم روتِ مَوآبی زنتِ اَبُو، تا ایطوکا نِم اُ خُدا بیامرز همیشه رو میراثی بُمونه.» ۶ ولی اُ غَیْم ایگو: «مه ناتونم اُ زمینُ به خوم بَگَرَم، تا نَکنت با میراثم کاطی بَشَت. حقی غَیْمی مه تو تو واگِه، چون که مه وظیفه غَیْمی ناتونم اَنجُم هادَم و اُ زمینُ ناتونم بَخَرَم.»

۷ رَمَن کدیم میون کوم خُدا رَسَم که اگِه کسی شَواسْتَه وظیفه غَیْم بودن و حقی خَریدِن زمینُ به یکی دِگِه هاده جوتی اُ پا خو دَرشَوَا و به اُ شُدَا. ای کار میون مردم معاملهُ معتبر شَکِه. ۸ پ وقتی که اُ غَیْم به بوَعَز ایگو: «تو ای زمینُ به خوت بَگِه»، جوتی اُ پا خو در ایوا. ۹ اُغایه بوَعَز به شیخ و همه مردمی که اُ جا ووستادرن ایگو: «امرو شما ساهدی که مه تَمم چیزوئی که مال اِلِیْمَلِک و تَمم چیزوئی که مال کِلِیون و مَحَلون تو اَنعومی اَمخِری. ۱۰ همیطو هم، به روتِ مَوآبی، بیوه مَحَلون هم اُمگفت تا زَنم بَشَت تا نِم اُ خُدا بیامرز همیشه رو میراثی بُمونه و نِشَم میون کاکائش و شیخوی شهرش اُ یاد نَره، اِمرو شما شاهد ای کَضِیَه ای.» ۱۱ اُغایه، شیخ و همه مردمی که تو دروازه شهر هَسْتَرِن، شُگُو: «ما ساهدیم. بَشَت که خداوند به ای زن که به لَهر تو اُتَا مِثِه راحیل و لِیَه زنوی یَعکوب بَشَت که با هم باعث و بانی به وجود هُنْدِن ملت ما بودن. بَشَت که توی اِفْرَاثَه با شرافت رفتار بُگنی و توی شهر بیت لِحَم معروف بَشی. ۱۲ و با نَسلی که خداوند اُ ای زن جُون به تو اِدِه، نَسَل تو مِثِه نَسَل فِرِص بَشَت که تمار به یهودا ایزایی.»

بوَعَز به روت اِگنت

۱۳ پَ بوَعَز، به روت ایگفت و اُ زنی بو. با هم خوافتن و خداوند به روت گوت ایدا آوس بو و یه پُس و دنیا ایوا. ۱۴ اُغایه زُنن به نَعومی شُگو: «به نُم خداوند حمد و ثنا بَشت که اِمرو به تو بی غَیم ول اینکِه. بَشت که نُم اُمیون کوم خدا معروف بَشت! ۱۵ اِی پُس جِن توئو تازه بُکن و توی پیری ساریت بُکن چون عروست که به تو دوست ایشن و بَخت آ هفت تا پُس هم بَهرن، به اُ ایزائیدن.» ۱۶ اُغایه نَعومی به چوک ایسی تو پُت خو ایناها و ساری شَکِه. ۱۷ زُنن همساده رو چوک نُم شُناها و شُگو: «یه پُس به نَعومی و دنیا هُندن»، و اَش نُم چوک عوبید شُناها. عوبید بَ پِ یسا بو، یسا بَ داوود پادشاه بو.

نسب‌نامه داوود

۱۸ این نسل فِرص: فِرص بَ حِصرون ۱۹ حِصرون بَ رام، رام بَ عَمیناداب، ۲۰ عَمیناداب بَ نَحشون، نَحشون بَ سَلمون، ۲۱ سَلمون بَ بوَعَز، بوَعَز بَ عوبید، ۲۲ عوبید بَ یسا و یسا بَ داوود پادشاه.

